

“ ...

1. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun” 6. maddesinin birinci fıkrasındaki “Maarif Müfettişleri ibareleri Bakanlık Maarif Müfettişleri şeklinde” ifadesinin Anayasa’ya aykırılığı

İptali istenen madde ile Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde çalışan Maarif Müfettişlerinden 500’ünün Bakanlık Maarif Müfettişi olarak atanması öngörülmektedir. Bu düzenleme sonucunda müfettişlik, Bakanlık Maarif Müfettişi ve Maarif Müfettişi olarak ayrılmış olacaktır.

İptali talep edilen düzenleme sadece “Maarif Müfettişleri” unvanının “Bakanlık Maarif Müfettişi” unvanına dönüştürülmesi gibi algılanmaktadır. Kanunun tamamı incelendiğinde, bir başka deyişle kanun bütün olarak değerlendirildiğinde, mevcut 2304 Maarif Müfettişinden 500’ünün mülakatla Bakanlık Maarif Müfettişi olarak atanacağı ve Bakanın belirlediği merkezlerde görev yapacakları tespit edilmektedir. Mülakatı geçemeyenler Maarif Müfettişi unvanı ile illerde İl Milli Eğitim Müdürüne bağlı olarak çalışacaklardır. Bakanlık Maarif Müfettişleri, Maarif Müfettişlerine göre çok daha fazla yetkiye sahip olacaklardır.

6764 Sayılı Kanunla, adı “Teftiş Kurulu Başkanlığı” olarak değiştirilen Rehberlik ve Denetim Başkanlığının görevlerini düzenleyen 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, 17. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde “Bakanlık teşkilatı ve personeli ile Bakanlığın denetimi altındaki her türlü kuruluşun faaliyet ve işlemlerine ilişkin olarak, usulsüzlükleri önleyici, eğitici ve rehberlik yaklaşımını ön plana çıkaran bir anlayışla, Bakanlığın görev ve yetkileri çerçevesinde denetim, inceleme ve soruşturma iş ve işlemlerini Bakanlık Maarif Müfettişleri aracılığıyla yapmak”,

(d) bendinde, “Her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları ile il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinin rehberlik, işbaşında yetiştirme, denetim, değerlendirme, inceleme, araştırma ve soruşturma hizmetlerini Bakanlık Maarif Müfettişleri aracılığıyla yürütmek” olduğu ifade edilmektedir.

Bu düzenleme müfettişler arasında iki farklı yetki kullanabilen maarif müfettişleri ortaya çıkarmaktadır. Bakanlık maarif müfettişleri her türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları ile il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinin rehberlik, iş başında yetiştirme, denetim, değerlendirme, inceleme, araştırma ve soruşturma hizmetlerini yürüteceklerdir. Düzenleme öncesinde tüm maarif müfettişleri bu yetkilere haiz iken il merkezlerinde il milli eğitim müdürüne bağlı çalışacak maarif müfettişlerinin bu yetkileri ellerinden alınmıştır. İllerdeki Maarif Müfettişleri en basit anlamda okul denetimi yapamayacaktır.

Maarif Müfettişlerine ise aynı Kanununun 13. maddesiyle 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen, personele ilişkin geçiş hükümlerine ilişkin geçici 12. maddenin birinci fıkrasının (b) bendiyle “Maarif Müfettişleri illerde il müdürüne bağlı olarak inceleme, araştırma rehberlik hizmetleri ile il müdürünün vereceği diğer görevleri yapar” şeklinde müfettişlik mesleğinin içinde barındırdığı denetim, soruşturma görevleri bile verilmeyerek Maarif Müfettişleri yönünden statü güvencesini yok eden bir düzenleme yapılmış olmaktadır.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

Devlet, mesleğe girdikten sonra iş gören ile kendi arasındaki sözleşmeyi değiştirip çalışan üzerinde “hak kaybı yaratacak şekilde” tek taraflı tasarrufta bulunma yetkisine sahip değildir. Burada ‘hak kaybı’ kavramı, yalnızca ekonomik kayıpları değil, özel sınav ve yeterlikler sonunda elde edilmiş olan statü kayıplarını da kapsamaktadır. Bu tür uygulamalar kazanılmış haklar bakımından, açık bir ‘hak gaspı’ olarak düşünülmelidir. Yapılan düzenleme ile Milli Eğitim Bakanlığı’nda mevcut müfettişlerin meslekleri ellerinden alınmış olacaktır. Yapılan düzenleme bu bağlamda Anayasada güvenceye alınan ‘kanun önünde eşitlik ilkesine’ aykırılık taşımaktadır. Anayasamıza göre, “hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” Oysa yapılan düzenleme, idareye mevcut maarif müfettişlerinin mesleklerinin ellerinden alınmasını; buna karşılık idarenin tek taraflı istemiyle bu müfettişlerden dilediğini yeniden aynı mesleğe atama yapabilmesine olanak vermektedir. Yani, bir müfettiş, kariyer yoluyla kazanmış olduğu mesleğinden, yasa zoruyla çıkarılmakta, yürütmenin takdiriyle de çıkarıldığı mesleğe yeniden alınabilmesi sağlanmaktadır. Bunun mevcut müfettişler içinde yürütmenin kendi tercihleri doğrultusunda belirleme yapması için düzenlendiğine hiç kuşku yoktur. Böyle bir düzenleme, açıktır ki, ne demokratik ne de çağdaş devlet gerekleriyle bağdaşmamaktadır. Bu durum, her şeyden önce Türkiye’nin de altına imza koyarak tarafı olduğu uluslararası sözleşmelerle, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kararlarıyla da açık çelişki oluşturacaktır.

Maarif müfettişliği unvan ve görevi, belirli düzeyde ve nitelikte öğrenimi, belli yaş ve özel giriş koşullarını gerektiren, yarışma sınavı ile girilebilen, içinde kendine özgü ilerleme ve yükselme basamaklarının bulunduğu, ilerleme ve yükselmenin ehliyet, kıdem, özel eğitim ve yetişme koşullarını yerine getirilmesi suretiyle edinilen bir unvan ve görevdir. (Aynı yöndeki Anayasa Mahkemesi Kararı : 2014/88E., 2015/68K.)

Maarif Müfettişlerinin diğer bakanlıkların denetim elamanlarıyla birlikte 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 36/A-11 maddesinde sayılmasına (Kariyer meslek grubu) ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun ekli (I) Sayılı Ek Gösterge Cetvelinin “I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı” bölümünün (g) bendinde yer alarak, ek göstergelerinin 3600 olmasına ve Merkezi Yönetimdeki Rehberlik ve Denetim Başkanlığına bağlı olmasına rağmen; bu görevi yürütenlerden (aynı işi yapanlardan) bir bölümünün “Bakanlık Maarif Müfettişi” adı altında ve daha özel özlük ve parasal koşullar ile ayrıma tabi tutulması doğru değildir. Aynı yasalara tabi olarak aynı görev ve yetkileri yerine getirmekte olan maarif müfettişlerine ayrı kuralların uygulanmasına ve ayrıcalıklı kişi veya toplulukların yaratılmasına sebebiyet verecek böylesi bir durum Anayasa’nın eşitlik ilkesine aykırı olacaktır. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasa karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilke ile aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanlar için yasalarla değişik kurallar konulamaz. Başka bir anlatımla, kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanlar arasında, yasalara konulan kurullarla değişik uygulamalar yapılamaz.

Aynı işi yapan müfettişler farklı özlük ve parasal haklardan yararlanmak durumunda kalacaktır. Aynı unvan ile ilde görev yapan maarif müfettişlerinden Bakanlık Maarif Müfettişi kadrosuna atananlar ortalama altı bin Türk Lirası maaş alacakken; Bakanlık Maarif Müfettişliğine atanamayan “Maarif Müfettişi” ortalama üç bin sekiz yüz Türk Lirası almaya devam edecektir. Bu durum eşitler arasında eşitsizliğe bir başka deyişle kişiler arasında ayrıcalığa sebebiyet verecektir.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

Yine kanun öncesi eşit şartlara sahip maarif müfettişlerinden Bakanlık maarif müfettişliğine atananlara makam tazminatı ödenecekken ilde görev yapacak maarif müfettişi bu tazminatı alamayacaktır. Bakanlık maarif müfettişi yolluk ve yevmiyesini 1,3 katsayı üzerinden alacakken ilde görev yapacak maarif müfettişi yolluk yevmiyesini 0,9 katsayı ile alacaktır. Bakanlık maarif müfettişliğinden emekli olan teftiş mesleği mensupları farklı özlük haklarından yararlanmaya hak kazanacakken ilde görev yapan maarif müfettişleri bu haklardan yararlanamayacaktır. Tüm bu açıklanan sebeplerle iptali talep edilen düzenleme Anayasa'nın 10. maddesine aykırıdır.

Oysa Anayasaya 49. maddesinde “Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.” denilmektedir. Yine Anayasa'nın 55. maddesinde, “Ücret emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.” hükmü yer almaktadır.

Teftiş Kurulu Başkanlığı ile illerde İl Milli Eğitim Müdürü emrinde görev yapacak maarif müfettişleri arasında organik bir bağ kurulmamış, 2014 yılında çıkarılan 6528 sayılı Kanunla tek çatı altında birleştirilen denetim birimleri yeniden ayrıştırılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığında denetim, inceleme, soruşturma, rehberlik ve araştırma işlemlerinin eşgüdümü sağlanamayacak, istatistikî veriler tek merkezde düzenli tutulamayacak ve eğitimin sorunları bir bütün olarak ele alınıp çözüm önerileri geliştirilemeyeceğinden bütüncül bir denetim anlayışıyla denetim hizmetleri sunulamayacaktır. Kamu kaynakları etkin ve verimli kullanılamayacaktır. Bu durum iki denetim birimi arasında görev çakışmasına ve görev binişmesine sebebiyet verecek, parçalı bir denetim/teftiş sistemi ile bütünlük zedlenecektir.

Milli Eğitim Bakanlığı teşkilat yasınının 14/3/2014 tarihli ve 28941 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1/3/2014 tarihli ve 6528 sayılı Kanunla değiştirilmesinden bu yana Milli Eğitim Bakanlığı teftiş örgütünün işlevini hafifletecek nitelikte bir gelişme yaşanmamış aksine tam da bu örgütün işlevini ve varlık sebebini, gerekliliğini öne çıkaran gelişmeler yaşandığı açıktır. Başka bir deyişle teftiş örgütünün zayıflatılmasını, bölünmesini gerektiren gelişmeler yerine bu örgütün bütünsel olarak var olması gerektiğini açıkça ortaya koyan gelişmeler yaşanmıştır. Bakanlığın denetim alanında Merkez, yurtdışı ve taşra teşkilatı yer almaktadır. Denetim alanı içinde bulunan Okul/Kurum Sayısı : 95.000; Öğrenci sayısı : 17.590.000; Kursiyer sayısı : 9.910.000 Öğretmen sayısı : 927.000’dir ve bu sayılar, ülkemizin nüfusu ve nitelikli eğitime olan ihtiyacı sebebiyle de her geçen gün artmaktadır. Teftiş Kurulu Başkanlığının görev alanıyla ilgili iş yükü, göz önünde bulundurulduğunda Teftiş Kurulu Başkanlığınca 500 Bakanlık Maarif Müfettişi ve 250 Bakanlık Maarif Müfettişi Yardımcısıyla Milli Eğitim Bakanlığında etkili ve verimli bir denetim hizmeti verilemeyeceği ortadadır.

Müfettişlik mesleğini 500’ü Bakana bağlı, geriye kalanı İl Milli Eğitim Müdürüne bağlı olacak şekilde yapılandırmak; 100.000 okul ve kurum, 1.000.000’a yakın personel üzerindeki denetim teftiş görevinin, toplam müfettiş sayısının %80’inin Merkez Teşkilat dışında bırakmak suretiyle zayıflatılmasına sebep olacak, eğitim öğretim hayatında olumlu düzeyde nitel sıçrama yaşanmadığı halde (aksine uluslararası sınavlar-PISA sonuçlarında çok net ortaya koyduğu üzere, denetim/teftişin daha yaygın ve etkili hale getirilmesi ihtiyacı ve gereği açıkça ortadayken) teftiş örgütünü ikiye bölerek imtiyazlı bir sınıfın oluşturulmasıyla denetim yetersiz

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

hale gelecektir ki bu durum, denetim/teftiş hizmetinden beklenen yarara (kamu yararı ve hizmetin yakıcı gereklerine) aykırıdır.

Ülkenin ve insanların gelecek garantisi ise devletin demokratik sosyal hukuk devleti olması yanında tüm kurum ve kuruluşlarıyla güçlü olmasına bağlıdır. Son 10-15 yıllık sürece bakıldığında denetim kuruluşlarının görevlerini etkin şekilde yerine getirdiği söylenemez. Bilerek ya da bilmeyerek denetim adeta yok edilmiştir. Bu yüzden yönetme sorumluluğu taşıyanların, kurum ve kuruluşlar da yaşanan ve yaşanabilecek tehlikelerden haberi olmamıştır.

Denetim, devletin garantisidir. Denetimi etkisizleştirmek, zaafa uğratmak yönetim zafiyetine neden olacaktır. Milli Eğitim Bakanlığında denetim, bilimsel, nitelikli eğitimin güvencesi, aynı zamanda eğitim sisteminin sigortasıdır. Denetimle ilgili sorunlar, denetim örgütünün amacı ve varlık sebebiyle bağdaşmayan ve sadece belirli bir zaman diliminde/günlük isteklere bağlı olarak onları yaratan düşünce tarzları bağlamında çözülemez. Akılcı, ülke gerçeklerine uygun (sahadan/alandan alınan veriler ışığında), bilimsel, çağdaş, yakın ve uzak geleceği öngörebilen bir denetim yapısı ve işleyişi için gününbirlik, kişisel hissi girişimlerden vazgeçilerek, mesleğin saygınlığını ve itibarını koruyacak, denetimi gerçekçi politika ve hedeflere ulaştıracak somut adımları içeren kanunlar yapılmalıdır. Aksi durum, Hukuk Devleti ilkelerine, kanun yapma tekniklerine uygun bir durum değildir. Takdir olunur ki, Teşkilat Yasasında bundan önce yapılan değişiklik Devlet hayatı bağlamında henüz (14/3/2014 tarihli ve 28941 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1/3/2014 tarihli ve 6528 sayılı Kanun) denilebilecek bir süre önce yapılmıştır. Teşkilat Yasasında bu denli “yoğun” değişiklik yapılması “Kanuni Belirlilik İlkesi”ni de giderek ortadan kaldırmaktadır. Bu sebeple iptali talep edilen düzenleme Anayasa’nın 2. maddesine aykırılık teşkil eder.

Tüm bu nedenlerle yapılan bu düzenleme Anayasa’nın 2. ve 10. maddelerine aykırılık teşkil etmektedir, iptali gerekir.

2. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun” 8. maddesi ile 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 37. maddesinin dokuzuncu fıkrasına eklenen cümlelerin Anayasa’ya Aykırılığı

İptali talep edilen madde ile yurt içi veya yurt dışında, yerli veya yabancı kurum ve kuruluşlarla veya başka ülkelerle işbirliği anlaşması çerçevesinde kurulan ve ulusal veya uluslararası proje yürüten okul ve kurumlar, Bakan onayı ile proje okulu olarak seçilen ve belirli eğitim reformu ve programları uygulanan okul ve kurumlar ile Bakan onayıyla doğrudan Bakanlık merkez teşkilatına bağlanan kurumlara 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 38. maddesi kapsamında üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının okul müdürü olarak görevlendirilebilmesi öngörülmektedir.

652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 37. maddesinin dokuzuncu fıkrasında “Yurt içi veya yurt dışında, yerli veya yabancı kurum ve kuruluşlarla veya başka ülkelerle işbirliği anlaşması çerçevesinde kurulan ve ulusal veya uluslararası proje yürüten okul ve kurumlar, Bakan onayı ile proje okulu olarak seçilen ve belirli eğitim reformu ve programları uygulanan okul ve kurumlar ile Bakan onayıyla doğrudan Bakanlık merkez teşkilatına bağlanan kurumlara yapılacak öğretmen atamaları ve yönetici görevlendirmeleri Bakan tarafından yapılır. (Ek cümle: 2/12/2016-6764/8 md.) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesi kapsamında üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarına bu okullarda okul müdürlüğü görevi verilebilir” denilmektedir. Bu fıkrada öngörüldüğü üzere, proje okulu olarak belirlenmiş kurumların öğretmen ve yöneticileri doğrudan Milli Eğitim Bakanı tarafından atanmaktadır. Proje okulu, 25/11/2016 tarih ve 29899 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle, “BAKAN ONAYI İLE PROJE OKULU SEÇİLEN EĞİTİM KURUMLARI” olarak tanımlanmıştır. Buradan anlaşılacağı üzere Milli Eğitim Bakanı hiçbir şart aramadan istediği okulu proje okulu ilan edebilecek, öğretmen ve yöneticilerini doğrudan atayabilecektir. İptali istenen düzenleme ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38. maddesi kapsamında üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının proje okullarına Bakan onayı ile müdür olarak görevlendirilmelerine olanak tanımaktadır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 3. maddesinde akademik personel;

“Öğretim Elemanları: Yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, okutmanlar ile öğretim yardımcılarıdır.” Şeklinde tanımlanmaktadır.

Öğretim Üyeleri: Yükseköğretim kurumlarında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçentlerdir. (1) Profesör: En yüksek düzeydeki akademik unvana sahip kişidir. (2) Doçent: Doçentlik sınavını başarmış akademik unvana sahip kişidir. (3) Yardımcı Doçent: Doktora çalışmalarını başarı ile tamamlamış, tıpta uzmanlık veya belli sanat dallarında yeterlik belge ve yetkisini kazanmış, ilk kademedeki akademik unvana sahip kişidir.

Öğretim Görevlisi: Ders vermek ve uygulama yaptırmakla yükümlü bir öğretim elemanıdır.

Okutman: Eğitim - öğretim süresince çeşitli öğretim programlarında ortak zorunlu ders olarak belirlenen dersleri okutan veya uygulayan öğretim elemanıdır.

Öğretim Yardımcıları: Yükseköğretim kurumlarında, belirli süreler için görevlendirilen, araştırma görevlileri, uzmanlar, çeviriciler ve eğitim - öğretim planlamacılarıdır.” şeklinde tanımlanmıştır.

Görüldüğü gibi, Milli Eğitim Bakanı, 2547 sayılı Kanunun 3. maddesinde tanımlanmış akademi çalışanlarını şart aramaksızın proje okullarına müdür olarak görevlendirebilecektir. Görevlendirilecek personel arasında profesörler olabileceği gibi araştırma görevlisi, okutman, uzman, çevirici gibi unvanlarda çalışanlarda olacaktır.

Bilindiği gibi okul yöneticiliği belli bir eğitim ve deneyim isteyen bir iştir. Özellikle proje okulu olarak tanımlanmış okullarda okul müdürlüğü yapmak için tecrübe şarttır. Kanunla okul müdürlüklerine görevlendirilecek olan profesör, doçent, okutman, uzman, çevirici gibi kadrolarda çalışan kişilerin ortaöğretim düzeyinde herhangi bir çalışma geçmişleri bulunmamaktadır. Ortaöğretim ile yükseköğretimin işleyiş sistemi farklıdır. Bu nedenle yapılan düzenlemede herhangi bir kamu yararı gözetilmemiştir. Kanun koyucu yasa yaparken bazı kısıtlamalara tabiidir. Bunlardan en önemlisi kanun koyucunun, düzenleme yaparken kamu yararını gözetmesi zorunluluğudur. Kanunlar nihayetinde, devlet etkinliklerinin düzenle sürdürülebilmesi için gerekli olan hukuksal alt yapıyı oluşturmak, kamu yararını gerçekleştirmek ve uygulanmak amacıyla çıkarılır. Devlet etkinliklerinin düzenle sürdürülmesine engel olan, kamu yararına amacı taşımayan, kamu hizmetinin nitelikleriyle bağdaşmayan, hak, hukuk ve adalet anlayışına aykırı, makul olmayan ve uygulanabilirliği bulunmayan bir düzenlemenin, Anayasanın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesi ile de bağdaştırılması imkânsızdır. Kamu yararını gözetmeyen düzenlemeler Anayasa'nın 2. maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Hukuk devletinde kanunların bir çıkarılma amacı, bir gerekçesi olması gerekir. Bu amaç ve gerekçe kamusal bir hizmeti gerçekleştirmekten daha kaliteli, daha etkili ve kamu yararına sonuç doğuracak şekilde gerçekleştirmeye kadar uzanabilir. Ancak, kamusal bir hizmetin, gerektiği gibi yapılmasını sekteye uğratmak; kurulmuş hukuksal alt yapısını çöktürmek; kamu hizmetlerinin düzenle sürdürülmesini tehlikeye atmak ve kamu yararından koparmak amacıyla yasa çıkarılması hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmaz. (AYM, E: 2012/102, K: 2012/207, K.T: 27.12.2012)

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

Açıklanan bu nedenlerle yapılan düzenleme ile okul müdürlüğü alanında deneyimi ve uzmanlığı olmayan çevirici, uzman, okutman, öğretim görevlisi ve öğretim üyelerinin Milli Eğitim Bakanlığına bağlı proje okullarında müdürlük görevini üstlenmesi kamu yararını tamamen ortadan kaldırdığı için Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine aykırılık içermektedir. Bu nedenle düzenlemenin iptali gerekir.

3. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 9.maddesi ile değiştirilen 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 41.maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinin Anayasa'ya aykırılığı

İptali istenen madde ile Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığına toplam 500 maarif müfettişinin yapılacak olan yarışma sınavı ile Bakanlık Maarif Müfettişi olarak alınması öngörülmektedir.

İptali istenen madde de “yapılacak olan yarışma sınavında başarılı olmak şartı getirilmektedir. Kanunun tümü incelendiğinde yapılacak olan sınavın mülakat olduğu görülmektedir. Maarif müfettişleri yazılı ve sözlü sınav sonucunda maarif müfettiş yardımcısı olarak atanmakta, 3 yıl maarif müfettiş yardımcılığı yaptıktan sonra yeterlilik sınavı ile maarif müfettişi olarak göreve başlamaktadırlar.

Yapılan düzenleme ile yapılacak olan mülakat sınavında;

- a) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücünün,
- b) Temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu, liyakati ile genel ve fiziki görünümünün,
- c) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığının,
- ç) Genel yetenek ve genel kültürünün,
- d) Çağdaş, bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının,

ölçülmesi öngörülmektedir. Mülakatın aşamalarına bakıldığında da sübjektif öğelerin varlığı açıkça görülecektir. Ayrıca “yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak” ifadesi belirsizlik ifade etmektedir.

Anayasa, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne yasama erkini, netice itibariyle, kamu yararını sağlamak üzere vermiştir. Yapılan yasama işlemlerinin, kamu yararı amacına değil, öznel (subjektif) amaçlara yönelik olarak yapılması halinde ise yasama yetkisinin saptırıldığını söylemek gerekir. Madde metninde yer alan “yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak” ibaresi belirsiz bir ifadedir. Halbuki hukuk devleti olmanın birincil koşulu düzenlemelerin belirli olmasıdır. Bir başka deyişle, hukuk devletinin temel ilkelerinden biri de “belirlilik ilkesi”dir. Düzenlemenin idarenin keyfi uygulamalarına neden olmayacak netlikte olması gerekir. Yapılacak olan sınavın şekli net olarak açıklanmamıştır. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Belirli ve öngörülebilir kurallara bağlanmaksızın verilen yetkiler hukukî güvenlik sağlayamayacağı için Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

Anayasa Mahkemesi, “hukuk devleti” ilkesini; hukuk güvenliği, kamu yararı, yasaların öngörülebilir olmaları ölçütleriyle birlikte açıkladığı kararında şu tespitlerde bulunmuştur: “Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, her eylem ve işlemi hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu güçlendirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumları benimsemeyen, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, yasaların üstünde Anayasa'nın ve yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. (Anayasa Mahkemesi'nin 28.1.2004 Tarihli ve 2003/86 Esas, 2004/6 Karar sayılı Kararı, Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, Sayı:40, 2. Cilt, Ankara-2005, sh.486).

Milli Eğitim Bakanlığı şube müdürlüğü sınavının sadece mülakat yöntemi ile sınırlı olması üzerine yapılan sınavlara dair Danıştay'da dava açılmış ve Danıştay 5. Dairesinin 2013/8367 Esas ve Danıştay 2. Dairesinin 2013/10363 Esas sayılı yürütmeyi durdurma kararları verilmiştir. Her iki kararda da özetle, "Şube Müdürlüğü atamaları için; sadece sözlü sınavla atama yapılamayacağı, objektif olan yazılı sınavının değerlendirme dışı bırakılmayıp belirleyici olması gerektiği" belirtilmiştir. Anılan Danıştay kararlarının uygulanmaması üzerine Milli Eğitim Bakanlığı aleyhine idare mahkemelerinde yüzlerce dava açılmıştır.

Ankara 7. İdare Mahkemesi bu konuyla ilgili olarak açılmış bir davada "Mahkeme kişinin mülakatının iptaline, yapılan tüm sözlü sınavın (mülakatların) iptaline ve sadece sözlü puanı ile yapılan 1709 şube müdürü atamasının iptaline" karar vermiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı bu kararı Danıştay'a temyiz etmiştir. Danıştay 2. Dairesi 15.10.2015 karar tarihli Esas:2015/3097 Karar 2015/8038 kararında Ankara 7. İdare Mahkemesinin kararıyla ilgili olarak, "Sadece sözlü sınav puanlarına göre oluşturulan başarı listesi esas alınarak 1709 adet şube müdürü kadrosuna yapılan atama işlemlerinin TÜMÜNÜN İPTALİNE ilişkin kısmın AYNEN ONANMASINA. 15.10.2015 tarihinde OYBİRLİĞİ ile KESİN OLARAK" kararı vermiştir.

Danıştay kararında; Milli Eğitim Bakanlığı Taşra Şube Müdürlüğü atamalarında hukuka uyarlılık bulunmadığını, kişinin başarı sıralamasının sadece sözlü puana göre yapılamayacağını, adayın yazılı ve sözlü puanlarının birlikte değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiş ayrıca yapılan 1709 şube müdürlüğü atamasını sadece sözlü sınav esas alınarak yapıldığı için iptal etmiştir.

Danıştay dairelerinin verdiği kararlara bakıldığında sadece mülakat sınavına bağlı atama yapılamayacağı açık ve net olarak vurgulanmıştır. İptali istenen kanun maddesinde her ne kadar “yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak” ifadesine yer verilse de, 6764 sayılı Kanunun diğer maddelerinde sınavın şeklinin mülakat olacağı açıkça ifade edilmiş ve mülakatın nasıl yapılacağı tanımlanmıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere “yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak” ifadesi belirsizlik içermesi nedeniyle Anayasanın 2. maddesine aykırılık oluşturmaktadır.

4. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 9.maddesi ile değiştirilen 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 41. maddesinin altıncı fıkrasındaki “Başkanlık, hizmetin gereği ihtiyaç halinde bu süre kaydını gözetmeden Bakanlık Maarif Müfettişleri ve Bakanlık Maarif Müfettiş Yardımcılarının görevlendirildiği çalışma merkezlerini değiştirebilir” ibaresinin Anayasa'ya Aykırılığı

İptali istenen ibare ile Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığına, ihtiyaç halinde çalışma merkezlerinde görevli maarif müfettişlerinin ve maarif müfettiş yardımcılarının süre kaydını gözetmeden yerlerini değiştirme yetkisi verilmektedir.

Kanunda bulunan “Başkanlık, hizmetin gereği ve ihtiyaç halinde bu süre kaydını gözetmeden Bakanlık Maarif Müfettişleri ve Bakanlık Maarif Müfettiş Yardımcılarının görevlendirildiği çalışma merkezlerini değiştirebilir” ifadesi Teftiş Kurulu Başkanlığına belirsiz bir yetki vermektedir. İhtiyaç halinde ifadesi belirsizlik içermektedir. Başka bir deyişle, Teftiş Kurulu Başkanlığı istediği zaman gerekçe göstermeden Bakanlık Maarif Müfettişlerini ve Bakanlık Maarif Müfettiş Yardımcılarının çalışma merkezlerini değiştirebilecektir. Anayasa, Türkiye Büyük Millet Meclisine yasama erkini, netice itibarıyla, kamu yararını sağlamak üzere vermiştir. Yapılan yasama işlemlerinin, kamu yararı amacına değil, öznel (subjektif) amaçlara yönelik olarak yapılması halinde ise yasama yetkisinin saptırıldığını söylemek gereklidir. Madde metninde yer alan ““Başkanlık, hizmetin gereği ve ihtiyaç halinde bu süre kaydını gözetmeden Bakanlık Maarif Müfettişleri ve Bakanlık Maarif Müfettiş Yardımcılarının görevlendirildiği çalışma merkezlerini değiştirebilir “ ibaresi belirsiz bir ifadedir. Halbuki hukuk devleti olmanın birincil koşulu düzenlemelerin belirli olması anlamına gelmektedir. Bir başka deyişle, hukuk devletinin temel ilkelerinden biri de “belirlilik ilkesi”dir. Teftiş Kurulu Başkanlığına kanunla tanınan yetkinin sınırları net olarak belirlenmemiştir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Belirli ve öngörülebilir kurallara bağlanmaksızın verilen yetkiler hukukî güvenlik sağlayamayacağı için Anayasa’nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Anayasa Mahkemesi, “hukuk devleti” ilkesini; hukuk güvenliği, kamu yararı, yasaların öngörülebilir olmaları ölçütleriyle birlikte açıkladığı Kararında şu tespitlerde bulunmuştur: “Anayasa’nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, her eylem ve işlemi hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu güçlendirerek sürdüren, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumları benimsemeyen, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, yasaların üstünde Anayasa’nın ve yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. (Anayasa Mahkemesi’nin 28.1.2004 Tarihli ve 2003/86 Esas, 2004/6 Karar sayılı Kararı, Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, Sayı:40, 2. Cilt, Ankara-2005, sh.486). Bu açıdan değerlendirildiğinde yapılan düzenleme Anayasanın 2 nci maddesine aykırılık içermektedir. Bu nedenle iptal edilmelidir.

5. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun” 13.maddesi ile 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Geçici Madde 12’nin birinci fıkrasının (b) bendindeki “Maarif Müfettişleri illerde il müdürüne” ve “il müdürünün vereceği diğer görevleri yapar” ibarelerinin Anayasa’ya aykırılığı

İptali istenen madde ile Maarif Müfettişlerinin illerde İl Milli Eğitim Müdürlerine bağlı ve İl Milli Eğitim Müdürlerinin vereceği görevleri yapmaları öngörülmektedir.

Maarif müfettişleri Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı kurum ve personel ile ilgili inceleme, soruşturma, rehberlik, denetim gibi görevleri ifa etmektedirler. Tüm kurumlarda teftiş ve denetim sistemlerinin bağımsız özerk bir yapısı vardır. Yapılan bu düzenleme ile il merkezlerinde Maarif Müfettişleri İl Milli Eğitim Müdürü emrine atanmaktadır. İllerde görevli Maarif Müfettişlerinin bağımsız olarak çalışması, yerel baskı gruplarından etkilenmemesi, siyasallaşmaması gerekmektedir. Mevcut düzenleme ile illerde yapılacak inceleme, soruşturma ve denetim işlerinin özgürce yapılması mümkün görünmemektedir. Özellikle son yıllarda eğitim sistemindeki siyasallaşma ve yerel unsurların baskısı ortadadır.

Milli Eğitim Bakanlığı, çocukların sahip olduğu potansiyeli açığa çıkarmasındaki kilit kamu hizmeti olan eğitimden sorumlu olan, bütçeden en fazla kaynağın aktarıldığı en hayati kamu hizmetini sunan stratejik bir bakanlıktır.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

Milli Eğitim Bakanlığında etkin ve verimli denetim hizmeti sunulabilmesi için Milli Eğitim Şuraları, bilimsel araştırmalar, Türkiye Büyük Millet Meclisi araştırma raporları eğitim bilimcilerinin ve sivil toplum örgütlerinin görüşleri doğrultusunda ideal bir model oluşmuş ve bu modelin gerçekleştirilmesi içinde yıllarca mücadele verilmiştir.

İlgili kanunla Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatında Müsteşara bağlı olarak hizmet veren Rehberlik Denetim Başkanlığı kaldırılmaktadır. Yerine Bakana bağlı Teftiş Kurulu Başkanlığı kurulmaktadır.

Teftiş Kurulu Başkanlığına bağlı olarak gerekli görülen illerde Bakan onayıyla çalışma merkezleri kurulabilecek veya kaldırılabilir.

81 İldeki İl Milli Eğitim Müdürüne bağlı Maarif Müfettişleri Başkanlıkları kaldırılmaktadır.

Teftiş Kurulu Başkanlığında ve çalışma merkezlerinde görev yapacak denetim elemanları Bakanlık Maarif Müfettişi ve Bakanlık Maarif Müfettiş yardımcısı unvanıyla hizmet sunacaktır. Bakanlık Maarif Müfettişleri için 500 kadro (1. derece 350, 2. derece 50, 3. derece 50 ve Başmüfettişlik 50 kadro olmak üzere) ve Bakanlık Maarif Müfettiş Yardımcısı için 250 kadro tahsis edilmiştir.

İllerde Maarif Müfettişleri Başkanlıklarına bağlı olarak görev yapan 2334 Maarif Müfettişiyle birlikte diğer kurumlarda denetçi ve müfettiş unvanını taşıyanlar arasından mülakat sonrasında 500 kişi Bakanlık Maarif Müfettişi unvanıyla Teftiş Kurulu Başkanlığına Bakan onayı ile atanabilecektir.

2334 maarif müfettişinden (tamamına yakını 1. derece kadrodadır) Bakanlık Maarif Müfettişliği kadrosuna alınacak 500 kişinin arasına girebilenler dışında kalacak yaklaşık 1800 maarif müfettişi, illerde İl Milli Eğitim Müdürü emrinde şahsa bağlı maarif müfettişi kadrosuyla inceleme araştırma, rehberlik hizmetleri ile il müdürünün vereceği diğer görevleri yapacaktır.

İllerde İl Milli Eğitim Müdürü emrinde şahsa bağlı kadroyla görev yapacak maarif müfettişleriyle, Teftiş Kurulu Başkanlığı arasında organik bir bağ kurulmamış, eşgüdüm ve koordinasyon sağlanmamıştır.

Bakanlığın denetim evreninde Merkez, yurtdışı ve taşra teşkilatı yer almaktadır. Denetim evrenindeki okul / kurum sayıları, öğretmen, yönetici, personel, öğrenci sayıları (Okul/Kurum Sayısı : 95.000; Öğrenci sayısı : 17.590.000; Kursiyer : 9.910.000 Öğretmen : 927.000) ile denetim biriminin görev alanıyla ilgili iş yükü, göz önünde bulundurulduğunda 500 Bakanlık Maarif Müfettişi ve 250 Bakanlık Maarif Müfettiş Yardımcısıyla Milli Eğitim Bakanlığında etkili ve verimli bir denetim hizmeti verilemeyecektir.

Sadece örgün eğitimde bulunan 35.180 öğrenciye bir Bakanlık Maarif Müfettişinin düştüğü bir denetim sistemiyle nitelikli eğitim denetiminden, eğitim denetiminin öğrenci üzerine etkisinden bahsetmek mümkün olmayacaktır.

Teftiş Kurulu Başkanlığı ile illerde İl Milli Eğitim Müdürü emrinde görev yapacak maarif müfettişleri arasında organik bir bağ kurulmadığından 2014 yılında çıkarılan 6528 sayılı Kanunla tek çatı altında birleştirilen denetim birimleri yeniden ayrıştırılacaktır. Milli Eğitim Bakanlığında bütüncül bir denetim anlayışıyla denetim hizmetleri sunulamayacaktır. Kamu kaynakları etkin ve verimli kullanılamayacaktır.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

Milli Eğitim Bakanlığı dışında hiçbir bakanlıkta denetim elemanları il teşkilatı emrinde ve il müdürlerine bağlı olarak görev yapmazken Maarif Müfettişleri, ilde şahsa bağlı maarif müfettişi kadrosuyla İl Milli Eğitim Müdürü emrinde görev yapmak zorunda kalacaktır. Bu durum Kanunun genel gerekçesinde yer alan “denetim hizmetleri yerel etkilerden uzak, çağdaş bilimin öngördüğü nesnel olgulara dayalı olarak sürdürülecektir...” ifadesiyle çelişmektedir.

Okul/ Kurumlar ve personel yıllarca denetim görmeyecektir. Yönetme sorumluluğu taşıyanların, kurum ve kuruluşlarda yaşanan ve yaşanabilecek tehlikelerden haberi olmayacaktır. Eğitim kurumlarında keyfi tutum ve uygulamalar artacaktır. Usulsüzlük, yolsuzluk, şiddet, istismar olayları artacaktır.

Öğretmenlere rehberlik ve mesleki gelişim boyutunda destek verilemeyecektir. İnceleme ve soruşturmalar uzmanlığı olmayan kişiler tarafından yapılacaktır. (Oysaki uygulamada Müfettişler dışında muhakkiklerce yapılan dosyalarla ilgili önemli problemler yaşandığı bilinen bir olgudur.)

Devletin teftiş (kamu) hizmetine yönelik olarak, herhangi bir eğitim almamış, bu alanda liyakatini kanıtlamamış kamu görevlileri eliyle yaptıracağı “teftiş”in, eğitim evreninin kabul ettiği, ilke ve ölçütleri çerçevesinde evrenselleşmiş düzeyde bir teftiş olmayacağı; bu haliyle, talimatla hareket etme riskinin artacağı, inceleme ve soruşturmalardaki tarafsızlık, bağımsızlık, objektiflik ilkelerinin zarar göreceği, hakkaniyet ve hukukilik ilkelerine aykırı iş ve işlemlerin ortaya çıkacağı açıktır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası devlete eğitim konusunda kesin ve net görevler yüklemiştir. Bu görev Anayasamızın 42. maddesinde "Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz" şeklinde açık bir şekilde ifade edilmiştir. Eğitim öğretim devletin gözetim ve denetimi altında olmak zorundadır. Denetim objektif, denetçiler ise bağımsız olmalıdır. Denetçinin bağımsız olması denetimin vazgeçilmez bir ilkesidir. Maarif müfettişlerinin İl Milli Eğitim Müdürleri emrinde çalışacak olması denetimin bağımsızlığını ortadan kaldıracaktır. Bağımsız denetim yapılamayacaktır. Sadece İl Milli Eğitim Müdürlerinin isteğiyle yapılacak inceleme, soruşturma iş ve işlemleri devletin eğitimi denetlemesini kısıtlayacaktır. Denetimin özüne zarar veren, yapılmasını anlamsız hale getiren düzenleme Anayasa'nın 42. maddesinde yer alan denetim işlevinin içini boşaltmaktadır. Tüm bu nedenlerle, yapılan bu düzenleme Anayasa'nın 42.maddesine aykırıdır ve iptali gereklidir.

6. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun” 13.maddesi ile 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen GEÇİCİ MADDE 12'nin ikinci fıkrasındaki “şube müdürü ve üstü kadrolarda fiilen çalışanlar ve” ibaresinin Anayasaya Aykırılığı

İptali istenen madde ile Milli Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görev yapan şube müdürü ve üstü kadrolarda görev yapanlardan mülakat sınavında başarılı olanların Bakanlık Maarif Müfettişi olmasına olanak sağlanmaktadır.

Maarif müfettişliği bir kariyer mesleğidir. Yazılı ve sözlü sınavın ardından 3 yıl maarif müfettiş yardımcılığı görevi yürütülmekte ve 3 yılın sonunda yeterlilik sınavına girilmektedir. Yeterlilik sınavında başarılı olanlar maarif müfettişi olarak atanmaktadır. Müfettişlik belli bir uzmanlık alanı gerektiren bir meslektir.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

Şube müdürlüğü ve üstü yönetim çalışanlarının görev tanımlarına bakıldığında, bu tanımlar içinde doğrudan doğruya uzmanlaşılması gereken teftiş alanı ile ilgili hususlar yer almamakta; yer aldığı varsayılsa bile sözü edilen “görev tanımlarının teftiş hizmet ve görevini yapılacak bir mülakat sonrasında yürütmek için yeterli olmadığı açıkça görülmektedir.

Teftiş hizmetlerinin gerektirdiği bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazanmak, şube müdürlüğü ve üstü görevlerde yer aldıktan sonra yapılacak bir mülakat ile sağlanacak bir nitelik değildir.

Yürüttüğü görevi teftiş hizmeti olmayan görev alanlarından, maarif müfettişi türetilmesi kamu yararına ve hizmet gereklerine uygun değildir. Nitekim bu husus; Anayasa Mahkemesi kararlarında da “... Kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri yürüten Devlet memurlarının hukuki rejimi çağdaş personel hukukuna uygun olarak sınıflandırma, kariyer ve liyakat esaslarına dayanmaktadır. Devlet memurları, görevlerinin gerektirdiği niteliklere ve mesleklerine göre sınıflara ayrılmakta, kariyerlerine, yürüttükleri hizmet için gerekli bilgilerine ve yetişme şartlarına uygun biçimde, sınıflarında en yüksek derecelere kadar ilerleme imkânı sağlamaktadır. Kamu hizmetlerine alınmada ve görevde yükselmeye ise kamu personelinin nitelikleri, başarıları, işe bağlılıkları gibi liyakat ölçütleri dikkate alınmaktadır...” şeklinde vurgulanmıştır (AYM, E:2006/111, K:2006/112, 15.12.2006 T., R.G.: 30.12.2006/26392, Mükerrer). Kanun koyucu yasa yaparken bazı kısıtlamalara tabiidir. Bunlardan en önemlisi kanun koyucunun, düzenleme yaparken kamu yararını gözetmesi zorunluluğudur. Kanunlar nihayetinde, devlet etkinliklerinin düzenle sürdürülebilmesi için gerekli olan hukuksal alt yapıyı oluşturmak, kamu yararını gerçekleştirmek ve uygulanmak amacıyla çıkarılır. Devlet etkinliklerinin düzenle sürdürülmesine engel olan, kamu yararına amacı taşımayan, kamu hizmetinin nitelikleriyle bağdaşmayan, hak, hukuk ve adalet anlayışına aykırı, makul olmayan ve uygulanabilirliği bulunmayan bir düzenlemenin, Anayasanın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesi ile de bağdaştırılması imkânsızdır. Kamu yararını gözetmeyen düzenlemeler Anayasa'nın 2. maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Ayrıca, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda “... Meslek içinde yükselmelerde liyakat ilkesinin yeterince göz önünde bulundurulmaması genç kuşaklarda kolay değer yargılarının yayılmasına, meslek ahlakı ve yönetimin bozulmasına yol açmakta olduğu toplumda bilinen bir gerçekliktir. (Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı s.91) (...)” (D.İ.D.D.G.K., E:1999/56, K:1999/803, 25.06.1999 T.) ifadesine yer verilmiştir.

Teftiş hizmeti sürecinde uzmanlaşmış, yıllarca bu teftiş hizmeti üzerinde çalışmış, bu yolda gerekli bilgi, beceri ve tecrübe edinmiş kadrolar yerine, teftiş hizmeti dışında bir alandan teftiş kadrosu türetmek ergonomik bir yol ve yöntem değildir. Anayasa'nın 10.maddesinde herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu vurgulanmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığında şube müdürü ve üstü kadrolarda görev yapan çalışanlara bir kariyer mesleği olan müfettişlik yolunun açılacak olması hukuki değildir. Şube müdürü ve üstü kadrolarda görev yapan personelin nerdeyse tamamı sınavsız atanmıştır. Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi mutlak eşitlik değildir. Eşitlik ilkesi aynı durumda olan kişilere uygulanacak normların ayrımcı veya ayırıcı nitelik taşıması anlamına gelmektedir. Tam tersine farklı durumlarda olan kişilere eşitlik ilkesi ileri sürülerek dahi aynı düzenlemeye tabi tutmak, eşitlik ilkesinin de ihlali anlamına gelmektedir. Sınavla mevcut statüyü elde edenlerle, yeterliliğini kanıtlayan herhangi bir aşamadan yoksun kişilerin aynı duruma getirilmesi eşitlik ilkesini ihlal eder niteliktedir. Bu kadrolarda görev yapan kişilere sadece mülakatla müfettişlik görevi

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

verilmesi Anayasa'nın 10.maddesinde belirtilen kanun önünde eşitlik ilkesine aykırıdır. İlgili kanunun iptal edilmesi gereklidir.

7) 13.maddesi ile 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen GEÇİCİ MADDE 12'nin ikinci fıkrasındaki "yapılacak mülakatta başarılı olanlar" ibaresinin Anayasa'ya Aykırılığı

"Yapılacak mülakatta başarılı olanlar" ibaresi 9/3/2016 tarihli ve 6682 sayılı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen atama sayı sınırlarına tabi tutulmaksızın Bakan Onayı ile Bakanlık Maarif Müfettişi olarak atanabilmeyi sağlamaktadır. İptali talep edilen düzenleme ile şube müdürü ve üstü kadrolarda bulunan Bakanlık çalışanlarının Bakanlık Maarif Müfettişliğine atanmalarının mülakat sınavı sonucuna göre yapılmasına olanak sağlanmaktadır.

İptali istenen madde de "yapılacak olan yarışma sınavında başarılı olmak" şartı getirilmektedir. Kanunun tümü incelendiğinde yapılacak olan sınavın mülakat olduğu görülmektedir. Maarif müfettişleri yazılı ve sözlü sınav sonucunda maarif müfettiş yardımcısı olarak atanmakta, 3 yıl maarif müfettiş yardımcılığı yaptıktan sonra yeterlilik sınavı ile maarif müfettişi olarak göreve başlamaktadırlar. Yapılacak olan mülakat sınavında,

a) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücünün,

b) Temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu, liyakati ile genel ve fiziki görünümünün,

c) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığının,

ç) Genel yetenek ve genel kültürünün,

d) Çağdaş, bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının,

ölçülmesi öngörülmektedir.

Mülakat sınavının aşamalarına bakıldığında da sübjektif ögelerin varlığı açıkça görülecektir. Mülakat sınavının aşamalarına bakıldığında sınav komisyonunun mülakatta adayın, bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücünü, temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu, liyakati ile genel ve fiziki görünümünü, özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığını, genel yetenek ve genel kültürünü, çağdaş, bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığını ölçmesi olanaksızdır. Mülakat komisyonunun kim ya da kimlerden oluşacağı da kanunda açıklanmamıştır. Belirsiz bir durum söz konusudur.

Anayasa, TBMM'ye yasama yetkisini, netice itibariyle, kamu yararını sağlamak üzere vermiştir. Yapılan yasama işlemlerinin, kamu yararı amacına değil, öznel (subjektif) amaçlara yönelik olarak yapılması halinde ise yasama yetkisinin saptırıldığını söylemek gereklidir. Madde metninde yer alan sınav komisyonunun kimlerden oluşacağı hususu açıklanmamıştır. Bir kariyer mesleği olan maarif müfettişliğine sınavsız göreve başlayan şube müdürü ve üstü kadrolara çalışan kişilerin atanacak olması kamu yararını zedeleyecektir. Telifisi imkânsız zararlar doğmasına neden olacaktır. Kanun koyucu yasa yaparken bazı kısıtlamalara tabiidir. Bunlardan en önemlisi kanun koyucunun, düzenleme yaparken kamu yararını gözetmesi zorunluluğudur. Kanunlar nihayetinde, devlet etkinliklerinin düzenle sürdürülebilmesi için gerekli olan hukuksal alt yapıyı oluşturmak, kamu yararını gerçekleştirmek ve uygulanmak

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

amacıyla çıkarılır. Devlet etkinliklerinin düzenle sürdürülmesine engel olan, kamu yararına amacı taşımayan, kamu hizmetinin nitelikleriyle bağdaşmayan, hak, hukuk ve adalet anlayışına aykırı, makul olmayan ve uygulanabilirliği bulunmayan bir düzenlemenin, Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesi ile de bağdaştırılması imkânsızdır. Kamu yararını gözetmeyen düzenlemeler Anayasa'nın 2. maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Bunun yanı sıra, sadece mülakat yöntemi ile yapılan sınavlarla (Milli Eğitim Bakanlığı şube müdürlüğü sınavı) ilgili olarak açılan davalarda Danıştay 5. Dairesi (2013/8367 Esas) ve Danıştay 2. Dairesi (2013/10363 Esas) yürütmeyi durdurma kararları verilmiştir. Her iki kararda da özetle, "Şube Müdürlüğü atamaları için; sadece sözlü sınavla atama yapılamayacağı, objektif olan yazılı sınavının değerlendirme dışı bırakılmayıp belirleyici olması gerektiğinden" söz edilmiştir.

Anılan Danıştay kararlarının uygulanmaması üzerine Milli Eğitim Bakanlığı aleyhine yüzlerce dava açılmıştır. Ankara 7. İdare Mahkemesi bu konuyla ilgili olarak açılmış bir davada "Mahkeme kişinin mülakatının iptaline, yapılan tüm sözlü sınavın iptaline ve sadece sözlü puanı ile yapılan 1709 şube müdürü atamasının iptaline" kararı vermiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı bu kararı Danıştay'a temyiz etmiştir. Danıştay 2. Dairesi 15.10.2015 karar tarihli Esas:2015/3097 Karar 2015/8038 kararında Ankara 7. İdare Mahkemesinin temyize götürülen kararıyla ilgili olarak "Sadece Sözlü Sınav puanlarına göre oluşturulan başarı listesi esas alınarak 1709 adet şube müdürü kadrosuna yapılan atama işlemlerinin TÜMÜNÜN İPTALİNE ilişkin kısmın AYNEN ONANMASINA. 15.10.2015 tarihinde OYBİRLİĞİ ile KESİN OLARAK karar vermiştir."

Danıştay Kararında; Milli Eğitim Bakanlığı Taşra Şube Müdürlüğü atamalarında hukuka uyarlılık bulunmadığını, kişinin başarı sıralamasının sadece sözlü puana göre yapılamayacağını, adayın yazılı ve sözlü puanlarının birlikte değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiş ayrıca yapılan 1709 şube müdürü atamasını "sadece sözlü sınav esas alınarak yapıldığı" için İptal etmiştir

Danıştay dairelerinin verdiği kararlara bakıldığında sadece mülakat sınavına bağlı atama yapılamayacağı açık ve net olarak vurgulanmıştır. Kamu yararını gözetmeyen bu düzenleme açıklanan tüm bu gerekçelerle Anayasa'nın 2. maddesine aykırılık teşkil etmektedir, iptali gerekir.

8. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 26.maddesi ile değiştirilen 2547 sayılı Kanunun 53.maddesinin (b) fıkrasının 1, 2, 3, 4 ve 6 numaralı bentlerinde yer alan "657 sayılı kanundaki fiillere ilave olarak" ibarelerinin Anayasa'ya aykırılığı

İptali istenen madde ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanundaki fiiller 2547 sayılı Kanun kapsamına alınmıştır.

Disiplin cezalarını gerektiren fiil ve haller sayılırken, "657 sayılı Kanundaki fiillere ilave olarak" denilerek sayılan fiil ve hallere 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamındaki fiiller de eklenmiştir.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

Bu durum, akademik özgürlük adına kabul edilemez bir gelişmedir. Üniversite öğretim elemanları “memur” statüsünde olmadığı gibi bu statüye ilişkin disiplin hükümlerine tabi tutulması da amacı aşan bir düzenlemedir. Bilindiği üzere akademik özgürlük, üniversite özerkliği ve akademik güvenceler üniversitelerin, baskıdan ve dogmalardan uzak bilim yapma ve yeni fikir üretme amacının temel unsurlarıdır. Biri olmadığında ötekinin düşünülmesi dahi hayal edilemeyecek kavramlardır. Bu özgürlük ve güvencelerin ise hiyerarşik emir komutanın ve bürokrasinin hâkim olduğu devlet memurluğu statüsü altında mümkün olmasını beklemek binlerce yılın birikimi bilimsel devrimin geldiği noktayı inkâr etmektir. Devletin artık bilim özgürlüğünü koruma yükümlülüğünü terk etmesi bir yana bunu tahakküm altına alıcı bir konuma geldiğini kabul etmek demektir. Anayasanın 27.maddesinde güvence altına alınan bilim ve sanat hürriyeti başlıklı 27. maddesinde “herkesin, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahip olduğu” düzenlenmiştir. Yükseköğretim kurumlarının tanımlandığı anayasanın 130. maddesi uyarınca yükseköğretim kurumları “Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur....Üniversiteler ile öğretim üyeleri ve yardımcıları serbestçe her türlü bilimsel araştırma ve yayında bulunabilirler...” şeklinde yer alan ifadeyle; devletin, bilim özgürlüğünü sağlama ve buna uygun tedbirler alma yükümlülüğüne aykırı şekilde üniversitelerdeki bilimsel özerkliği ortadan kaldıracak bir yapı öngörülmesi kabul edilemez. Bu sebeple iptali talep edilen düzenleme Anayasa’nın 27. maddesinde düzenlenen herkesin bilim ve sanatı öğrenme özgürlüğünü ihlal eder niteliktedir. Ayrıca yukarıda açıklandığı üzere, Anayasa’nın açık hükmü uyarınca yükseköğretim kurumlarının bilimsel özerkliğine doğrudan müdahaledir. Bu sebeple Anayasa’nın 130. maddesine aykırılık teşkil eder.

Dolayısıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun disiplin hükümlerinin öğretim elemanları bakımından uygulanması uygun olmayacaktır. Ayrıca bu hükmün 2547 sayılı Kanun kapsamındaki diğer kişilere uygulanması da aynı şekilde hukuka aykırıdır. Zira bu iki kanun (657 sayılı Kanun ve 2547 sayılı Kanun) arasında özel kanun-genel kanun ilişkisi de yoktur. 2547 sayılı Kanunda açıkça atıf yapılan konularda 657 sayılı Kanun uygulanmaktadır. Disiplin meselesinde de bunun yapılmaya çalışıldığı görülmektedir. Ancak bu, disiplin işlerinde dikkate alınması gereken “öngörülebilirlik, belirlilik” kriterini ortadan kaldırmaktadır. 2547 sayılı Kanun kapsamındaki personelin her iki kanunu dikkate almak zorunda bırakılması, ayrıca hem 657 sayılı Kanunda hem de 2547 sayılı Kanunda, cezanın karşılığı olarak kanunda sayılan fiillere benzer fiilleri işleyenlere de benzer ceza verileceğine ilişkin hüküm belirliliği ortadan kaldırmaktadır. Zira hiç kimseden bu tür hükümleri dikkate alarak, her iki kanundaki yukarıda sayılan bütün bu durumları öngörmesi beklenemez. İptali talep edilen düzenleme bu bağlamda Anayasa’nın 2. maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Açıklanan tüm bu sebeplerle iptali talep edilen düzenleme Anayasa’nın 2. 27. ve 130. maddelerine aykırılık içermektedir, iptal edilmelidir.

9. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun” 29. maddesi ile 2547 sayılı Kanuna eklenen 53/C maddesinin son fıkrasının Anayasa’ya aykırılığı

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

İptali istenen madde ile disiplin cezasının yargı kararıyla iptal edilmesi hâlinde, kararın idareye ulaştığı tarihten itibaren kalan disiplin ceza zamanaşımı süresi içerisinde, zamanaşımı süresinin dolması veya üç aydan daha az süre kalması hâlinde en geç üç ay içerisinde karar gerekçesi dikkate alınarak yeniden disiplin cezası verilebilmesi öngörülmektedir.

Buna göre disiplin cezalarının yargı kararıyla iptal edilmesine rağmen zamanaşımı düzenlemesi ile hem yargı kararlarını etkisiz kılacak hem de personeli sürekli şekilde baskı altında tutacak bir disiplin süreci öngörülmüştür. Hukukun her alanında gerekliliği tartışmasız olarak düzenleme konusu olan “zamanaşımı” kavramı, hukukun evrensel ilkelerine aykırı şekilde kanunda yerini almıştır. Yapılan bu düzenleme ile 2547 sayılı Kanun kapsamında çalışanların, yargı önünde aklanmalarına rağmen yeniden aynı fiilden dolayı ceza alabilmelerine olanak sağlamaktadır. Ayrıca disiplin cezası veren merciler tarafından baskı altına alınmış olacaktır.

Anayasanın 2.maddesinde “Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.” denmektedir. Buradan anlaşıldığı üzere yapılan düzenleme yargı kararlarını görmezden geleceği için Anayasanın 2.maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesine açıkça aykırılık içermektedir.

Ayrıca Anayasanın 5.maddesinde “.....kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır” ifadesine yer verilmiştir. Yapılan bu düzenleme çalışanların temel hak ve hürriyetlerini adalet ilkeleri ile bağdaşmayacak şekilde sınırlamaktadır. Bu nedenle Anayasanın 5.maddesine aykırılık içermektedir.

Bunun yanı sıra Anayasanın 138.maddesinin 4.fıkrasında “ Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez” denmiştir. Yapılan bu düzenleme yargı organlarının verdiği kararın idarece sayılmamasına neden olacaktır. Bir başka deyişle, mahkeme tarafından verilen karar idare tarafından bertaraf edilebilecektir. İdarenin mahkeme kararına uymamasına yol açan düzenleme Anayasa'nın 138.maddesine aykırılık içermektedir.

Açıklanan bu sebeplerle düzenleme Anayasa'nın 2., 5. ve 138. maddelerine aykırıdır, iptali gerekir.

10. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 30.maddesi ile 2547 sayılı kanuna eklenen 53/Ç maddesinin (e) fıkrasının birinci cümlesinin Anayasa'ya aykırılığı

İptali istenen madde ile aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden ve kamu görevinden çıkarma cezaları gerektiren fiillerle ilgili olarak öğretim elemanları hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanının disiplin amiri sıfatıyla doğrudan soruşturma açabilmesine olanak sağlanmıştır.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

Bu düzenleme ile Yükseköğretim Kurulu Başkanının yetkileri olağanüstü bir şekilde arttırılmış, Yükseköğretim Kurulu Başkanı, üst kuruluşlar, rektörler ve bağımsız vakıf yüksekokulu müdürlerinin ve 53/Ç maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan fiillerle ilgili olarak öğretim elemanlarının disiplin amiri olarak yetkili kılınmıştır. YÖK Başkanı, çok sayıda fiil bakımından öğretim elemanlarının disiplin amiri konumuna getirilmektedir.

Anayasanın 130.maddesinde "...Üniversiteler ile öğretim üyeleri ve yardımcıları serbestçe her türlü bilimsel araştırma ve yayında bulunabilirler..." denmektedir. Yapılan düzenleme, aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden ve kamu görevinden çıkarma cezaları gerektiren fiillerle ilgili olarak öğretim elemanları hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanına disiplin amiri sıfatıyla doğrudan soruşturma açabilmesi yetkisi vererek üniversitelerin özerk yapısına zarar verici bir şekle dönüşmüştür. Ayrıca üniversite çalışanlarına yönelik keyfi soruşturma açılabilmesine imkân tanınmıştır.

Oysaki daha önce işaret ettiğimiz üzere üniversite özerkliği ilkesi; YÖK ve üniversiteler arasındaki ilişkinin hiyerarşik bir yapıdan uzak olması gerektiğini öngörmekte olup, yasa ile öngörülen disiplin amirliği kavramı, YÖK'ün akademik personel üzerinde doğrudan baskı oluşturmaya yol açacak niteliktedir. Bu itibarla da bu yönde disiplin amirliği öngören hüküm kabul edilemez. Anayasanın 130.maddesine aykırılık içermektedir, iptali gereklidir.

11. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun" 39. maddesi ile değiştirilen 3308 sayılı Kanunun 10. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin Anayasa'ya aykırılığı

İptali istenen madde ile en az ortaokul veya imam hatip ortaokulu mezunlarının çıraklık eğitimi alabilmesi öngörülmektedir.

Değişiklik öncesi 14 olan çırak olma yaşı daha aşağı çekilmiştir. Şöyle ki; Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 11. maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendinde, "İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir" denmektedir. Buradan anlaşıldığı üzere 60 ayını dolduran çocuklar velisinin isteğiyle, 66 ayını dolduranların ise doğrudan ilkokula kayıtları yapılmaktadır. 5 yaşında ilkokula başlayan çocuklar 9 yaşında ortaokula, 13 yaşında ise ortaöğretime başlayacaklardır. Başka bir ifade ile 156 aylık (13 yaş) çocuklar lise eğitimine başlayabileceklerdir. Kanunun eski halinde 14 olan çıraklığa başlama yaşı, yapılan bu düzenleme ile 13'e inmiştir. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 138 numaralı Asgari Yaş Sözleşmesinin 2. maddesinde "Bu maddenin 1 inci fıkrasına göre belirlenen asgari yaş sınırı, zorunlu öğrenim yaşının bittiği yaşın, altında ve her halükarda 15 yaşın altında olmayacaktır. Ekonomisi ve eğitim olanakları yeterince gelişmemiş olan, her üye bu maddenin 3. fıkrası hükümlerini dikkate almaksızın varsa ilgili iş veren ve işçi örgütlerinin görüşünü aldıktan sonra, asgari yaşı başlangıçta 14 olarak belirleyebilir. Bir önceki fıkra gereğince asgari yaşı 14 olarak belirleyen her üye, bu sözleşmenin uygulanmasına ilişkin olarak Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasası'nın 22. maddesine göre sunacağı raporlarda; bu belirlemenin gerekçelerinin devam ettiğine veya belirli bir tarihten sonra söz konusu hükümlerden yararlanma hakkından yaz geçtiğine, ilişkin bir açıklamaya yer verecektir" denmektedir. Ülkemiz 21 Haziran 1998'den buyana sözleşmeye taraf ülkeler arasındadır. Sözleşmede çalışma yaşının en az 15 olacağı, ekonomisi ve eğitim

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

olanakları yeterince gelişmemiş olan ülkelerin ise ilgili işveren ve işçi örgütlerinin görüşünü aldıktan sonra, asgari yaşı başlangıçta 14 olarak belirleyebileceği vurgulanmaktadır. Görüldüğü gibi Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 138 numaralı Asgari Yaş Sözleşmesinin 2. maddesinde çocukların çalışma yaşının en az 14 olacağı net olarak açıklanmıştır.

Ayrıca, 4857 sayılı İş Kanununun 71. maddesinde çalıştırma yaşı ve çocukların çalıştırma yasağı başlıklı 71. maddesinde;

“On beş yaşını doldurmamış çocukların çalıştırılması yasaktır. Ancak, on dört yaşını doldurmuş ve zorunlu ilköğretim çağını tamamlamış olan çocuklar; bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişmelerine ve eğitime devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak hafif işlerde çalıştırılabilirler. On dört yaşını doldurmamış çocuklar ise bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişmelerine ve eğitime devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak sanat, kültür ve reklam faaliyetlerinde yazılı sözleşme yapmak ve her bir faaliyet için ayrı izin almak şartıyla çalıştırılabilirler. Çocuk ve genç işçilerin işe yerleştirilmelerinde ve çalıştırılabilecekleri işlerde güvenlik, sağlık, bedensel, zihinsel ve psikolojik gelişmeleri, kişisel yatkınlık ve yetenekleri dikkate alınır. Çocuğun gördüğü iş onun okula gitmesine, mesleki eğitiminin devamına engel olamaz, onun derslerini düzenli bir şekilde izlemesine zarar veremez.

Onsekiz yaşını doldurmamış çocuk ve genç işçiler bakımından yasak olan işler ile onbeş yaşını tamamlamış, ancak onsekiz yaşını tamamlamamış genç işçilerin çalışmasına izin verilecek işler, on dört yaşını doldurmuş ve zorunlu ilköğretim çağını tamamlamış çocukların çalıştırılabilecekleri hafif işler, onaltı yaşını doldurmuş fakat onsekiz yaşını bitirmemiş genç işçilerin hangi çeşit işlerde çalıştırılabilecekleri ve çalışma koşulları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından altı ay içinde çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.(1)(2) (Değişik dördüncü fıkra: 4/4/2015-6645/38 md.) Zorunlu ilköğretim çağını tamamlamış ve örgün eğitime devam etmeyen çocukların çalışma saatleri günde yedi ve haftada otuz beş saatten; sanat, kültür ve reklam faaliyetlerinde çalışanların ise günde beş ve haftada otuz saatten fazla olamaz. Bu süre, on beş yaşını tamamlamış çocuklar için günde sekiz ve haftada kırk saate kadar artırılabilir. Okul öncesi çocuklar ile okula devam eden çocukların eğitim dönemindeki çalışma süreleri, eğitim saatleri dışında olmak üzere, en fazla günde iki saat ve haftada on saat olabilir. Okulun kapalı olduğu dönemlerde çalışma süreleri yukarıda dördüncü fıkrada öngörülen süreleri aşamaz. (3) (Ek fıkra: 4/4/2015-6645/38 md.) Sanat, kültür ve reklam faaliyetlerinin kapsamı, bu faaliyetlerde çalışacak çocuklara çalışma izni verilmesi, yaş grupları ve faaliyet türlerine göre çalışma ve dinlenme süreleri ile çalışma ortamı ve şartları, ücretin ödenmesine ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun görüşleri alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” denilmektedir.

4857 sayılı İş Kanununun 71. maddesinden anlaşıldığı üzere, çocukların çalışma yaşının en az 15 olacağı, on dört yaşını doldurmuş ve zorunlu ilköğretim çağını tamamlamış olan çocukların; bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişmelerine ve eğitime devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak hafif işlerde çalıştırılabileceği belirtilmiştir. Yapılan düzenleme ile 13 yaşındaki öğrencilerin Mesleki Eğitim Merkezleri üzerinden işletmelerde çalıştırılmasına olanak tanınmaktadır. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 138 numaralı Asgari Yaş Sözleşmesinin 2. maddesinde ve 4857 sayılı İş Kanununun 71. maddesinde açıkça belirtildiği gibi, 15 yaşın altındaki çocukların çalıştırılması kesin olarak yasaklanmıştır. Bu sebeple iptali talep edilen düzenleme Anayasa'nın 90. maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Anayasanın 5. maddesinde "...kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır" denmektedir. Yapılan düzenleme çocukların maddi ve manevi varlığının gelişmesini sağlamaya yönelik olmayıp, tam tersine çocukların temel hakkı olan eğitim hakkını sınırlayan bir düzenlemedir. 15 yaş altı çocukların çalışma yaşamına girmelerine neden olacak bu düzenleme bu sebeple Anayasa'nın 5. maddesine aykırıdır.

Anayasanın 41. maddesinde "...Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar" ifadesine yer verilmiştir. Buradan da anlaşıldığı üzere devlet çocukların korunması ile ilgili tedbirleri almakla yükümlüdür. Bu açıdan değerlendirildiğinde yapılan düzenleme Anayasa'nın 41. maddesine aykırıdır.

Yapılan düzenleme ile ortaokulu bitiren çocukların haftada bir gün Mesleki Eğitim Merkezlerine, diğer günlerde de iş yerlerine gitmeleri sağlanacaktır. Öğrenciler dördüncü yılın sonunda Mesleki Eğitim Merkezlerinden ortaöğretim diploması almaya hak kazanacaklardır. Düzenlemenin tümüne bakıldığında Mesleki Eğitim Merkezlerinin, ortaöğretim kapsamına alındığı görülecektir. Mesleki Eğitim Merkezleri eski Çıraklık Eğitim Merkezlerinin yerine kurulmuştur. Okul niteliği taşımamaktadır. 15 yaş altı öğrencilerin Mesleki Eğitim Merkezleri üzerinden çalıştırılması eğitim hakkına erişimin açıkça ihlal edilmesi anlamına gelmektedir. Anayasa'nın 42. maddesinde belirtilen "kimse, eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz" ilkesine açıkça aykırılık içermektedir.

Açıklanan tüm bu nedenlerle düzenleme Anayasa'nın 5., 41., 42. ve 90. maddelerine aykırılık teşkil eder, iptali gerekir.

12. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun" 52. maddesi ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa eklenen EK MADDE 10'un Anayasa'ya aykırılığı

Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun" 52. maddesi ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa eklenen Ek Madde 10 ile yurt içi üretimin ve katma değer artırılması, teknoloji kazanımının sağlanması, daha önce yurt içinde üretimi bulunmayan ürünlerin üretilebilmesi, yeni teknoloji ve ürünlere yönelik araştırma-geliştirme faaliyetlerinin sürdürülmesi ve bilgi toplumuna geçiş hedefleriyle, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademelerindeki okulların dersliklerine bilişim teknolojisi donanımı, yazılımı, ağ altyapısı ve internet erişim imkânının sağlanması, dersler için çevrim içi ve çevrim dışı ortamlarda e-çerik temin edilmesi ve e-çerik altyapısının oluşturulması, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlere ve örgün eğitim gören öğrencilere e-kitap, tablet bilgisayar ve benzeri ihtiyaçların sağlanması amaçlarıyla Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç, Kamu İhale Kanununun hükümlerine tabi olmadığı; bu madde uyarınca yapılacak alımlara ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle, rekabete açık olacak şekilde düzenleneceği hükmü getirilmektedir.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

İptali talep edilen madde ile FATİH Projesi kapsamında okullara ve öğrencilere sağlanacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin gerçekleştirilmesi, belirlenen sürede tamamlanabilmesi, proje hizmetlerinin kesintisiz olarak öğrencilere eş zamanlı sunulabilmesi, ülkemizde bulunmayan teknolojilerin transferinin sağlanması ve proje konusu ürün ve hizmetlerin azami düzeyde katma değerle yurtiçi üretiminin temini amacıyla 2015 yılı sonuna kadar proje 4734 sayılı Kanun kapsamı dışında tutulmuştur. Ancak ortaya çıkan ihtiyaçlar ile projenin içerik alımları dâhil eğitimde bir dönüşüm projesi olması ve kısıtlı bir süre içerisinde proje hedeflerinin gerçekleştirilmesinin sağlıklı sonuçlar vermeyeceği göz önüne alınarak 4734 sayılı Kanuna, FATİH Projesi kapsamındaki alımların ilgili Bakanlıklarca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde temin edilebilmesi şeklinde açıklanmıştır.

Daha açık bir deyişle maddede geçen mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunundan istisna edilmesinin gerekçesi, ithalatın yerli üretimle ikame edilmesini sağlamak olarak açıklanmaktadır.

İktisat politikasında ithal ikameci politikaların belli başlı iki yolu vardır. Bunlardan birincisi, en katı haliyle ithal yasakları ile yüksek gümrük tarifeleri; ikincisi ise yerli üretimin mali ve diğer teşviklerle desteklenmesidir.

Kamu alımları yoluyla yerli üretimin mali teşviklerle desteklenmesi uygun bir iktisat politikası seçeneğidir. Yeni iş olanakları yaratılır, istihdam artar ve yaratılan katma değer ile teknoloji yayılma etkisi göstererek büyümeyi ve teknolojik yeniliği besler. Ancak, üretimde kullanılan bileşenlerin ithal edilerek ürüne son halinin içeride verilmesiyle sınırlı kalan bir teşvik modeli, ithalatı ikame eden cılız bir sanayileşme politikası olarak kalmaya mahkûmdur. Ek katma değer üretilebilmesi ve katma değer için ayrıca araştırma-geliştirme faaliyetlerinin desteklenerek sanayileşme politikasının bilim ve teknoloji politikasıyla zenginleştirilmesi gerekir. Bunun için de satın alma garantisi verilecek firmalara bilişim sektöründe araştırma-geliştirme faaliyetleri yapma zorunluluğu getirilerek yeniliklerin desteklenmesi elzemdir. Ancak, yasada buna yönelik bir düzenleme bulunmamaktadır.

Amacı kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri düzenlemek olan (4734/1) ve ihalelerde saydamlığın, rekabetin, eşit muamelenin, güvenilirliğin, gizliliğin, kamuoyu denetiminin, ihtiyaçların zamanında ve uygun şartlarla karşılanmasının ve kaynakların verimli kullanılmasının sağlanması ilkeleri (4734/5) üzerine bina edilen 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda ise, kamu alımları yoluyla yerli üretimin desteklenmesine yönelik düzenlemeler bulunmaktadır.

Gerçekten de 4734 sayılı Kanunun “Yerli istekliler ile ilgili düzenlemeler” başlıklı 63. maddesinde, “Hizmet alımı ve yapım işi ihalelerinde yerli istekliler lehine, mal alımı ihalelerinde ise yerli malı teklif eden istekliler lehine Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak orta ve yüksek teknolojili sanayi ürünleri arasından belirlenen ve her yıl ocak ayında Kurum tarafından ilan edilen listede yer alan malların ihalelerinde yerli malı teklif eden istekliler lehine % 15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması zorunludur” hükmüne yer verilmiştir.

Yasanın gerekçesini oluşturan Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında yapılacak harcamaların yaklaşık maliyeti 8,5 milyar TL’ye yaklaşmaktadır.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

İptali istenen madde metninde iddia edildiği üzere, bilişim teknolojileri alanında yurt içi üretimin ve katma değerin artırılması, teknoloji kazanımının sağlanması, daha önce yurt içinde üretimi bulunmayan ürünlerin üretilebilmesi, yeni teknoloji ve ürünlere yönelik araştırma-geliştirme faaliyetlerinin sürdürülmesi ve bilgi toplumuna geçilmesi gibi bir hedefi var ve bu hedefe ulaşmak için 4734 sayılı Kanunun 63. maddesinde yer alan %15 oranı yetersiz kalıyor ise yasa koyucunun söz konusu alımları Kanun kapsamı dışına çıkarması değil, bu oranı yeterli gelecek seviyeye çekecek yasal düzenleme yapması gerekirdi.

Çünkü birincisi, bilişim teknolojileri bir sektördür ve tek kullanıcısı da Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okulları değil, tüm kamu sektörüdür. Dolayısıyla, istisna kapsamına alınacak ise sadece Millî Eğitim Bakanlığının değil, 4734 sayılı Kanuna tabi tüm kamu kurumlarının bilişim teknolojisi mal ve hizmet ihtiyaçlarının istisna kapsamına alınması gerekir. İkincisi, iptali istenen madde metninde, Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmeliğin, rekabete açık olacak şekilde düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Yönetmelik rekabete açık olacak şekilde düzenlenecek ise, Gümrük Birliği Anlaşmasının yürürlükte olduğu bir ülkede rekabeti esas alan bir yönetmelik çerçevesinde yapılacak milyar dolarları aşan kamu alımları için yerli üretime 4734 sayılı Kanunun 63. maddesindeki gibi belli bir oranda fiyat avantajı sağlama dışında kamu alımları yoluyla kullanılacak başka bir teşvik alternatifi yoktur. Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi, kamu alımlarına konu oluşturamaz; sadece alım garantisi verilen firmalara yükümlülük yüklenebilir.

Türkiye-AB Ortaklık Konseyi'nin 06.03.1995 tarihli toplantısında kabul edilen 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararıyla, Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği Anlaşması imzalanmış ve 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren Gümrük Birliği uygulamaya girmiştir. Böylece, kendi aralarında serbest bir ticaret alanı oluşturmak için sanayi ürünleri ile işlenmiş tarım ürünlerinde gümrükleri kaldırarak ortak dış gümrük tarifesi uygulanmaya başlamışlardır.

Gümrük Birliği, AB ve Türkiye pazarının entegrasyonunun tam anlamıyla sağlanabilmesi ve haksız rekabetin önlenmesi için, ticaret politikası dışında kalan alanlarda da ortak politikalar öngörmüştür. Bu kapsamda, Türkiye rekabetin ve tüketicinin korunması ile ilgili kanunlar ile patent, telif hakları, ticari markalar, endüstriyel tasarımlar ve ithalatta haksız rekabetin engellenmesi ile ilgili KHK'ler çıkarmıştır.

Öte yandan, Türkiye ile AB arasında sürdürülen katılım müzakerelerinde 5 No'lu "Kamu Alımları" faslı AB Konseyinde onaylanmış ve açılış kriterleri belirlenmiştir.

Kamu alımları ile ilgili AB müktesebatı; şeffaflık, serbest rekabet, ayrımcılık yasağı ve eşit muamele yapılmasına ilişkin temel ilkelere ek olarak AB ölçeğinde kamu kuruluşlarının yaptığı belirli eşik değerlerin üzerindeki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde ortak usul ve esaslar üzerine kurulu ihale mevzuatının uygulanmasını ve ihalelere yönelik şikâyetleri inceleyecek bağımsız kurulların oluşturulmasına dayanmaktadır.

AB'nin kamu alımları konusundaki temel ihale mevzuatı 2004/18-AT sayılı Direktiftir. Buna ek olarak su, enerji, ulaştırma ve posta sektörlerinde faaliyet gösteren kuruluşların yapacakları ihalelere ilişkin 2004/17-AT sayılı Direktif ile her iki direktif kapsamında yapılan ihalelere yönelik şikâyetlerin incelenmesine ilişkin olarak da 89/665-AET ve 92/13-AET sayılı direktifler yürürlükte.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

04.01.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu 2004/18-AT ve 89/665-AET sayılı direktifler esas alınarak hazırlanmıştır.

Öte yandan, AB ile yürütülen 5 No'lu Kamu Alımları faslında 07.11.2005 tarihinde "Tanıtıcı Tarama Toplantısı", 28.11.2005 tarihinde ise "Ayrıntılı Arama Toplantısı" gerçekleştirilmiştir. Kamu Alımları faslına ilişkin 3 adet açılış kriteri AB Dönem Başkanlığı tarafından bir mektupla 17.05.2006 tarihinde Türkiye'ye bildirilmiş ve Türkiye kriterleri yerine getirmeye başlamıştır.

Bu bağlamda, AB ile Gümrük Birliği Anlaşması içinde olan Türkiye'nin bilişim teknolojisi donanımı, yazılımı, ağ altyapısı ve internet erişim imkânının sağlanması, dersler için çevrim içi ve çevrim dışı ortamlarda e-içerik temin edilmesi ve e-içerik altyapısının oluşturulması ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlere ve örgün eğitim gören öğrencilere e-kitap, tablet bilgisayar ve benzeri donanım ve yazılım ürünler ile tasarımların ithaline yasak getirmesi veya AB Gümrük Tarifelerinden farklı gümrük tarifeleri uygulaması hukuken mümkün olmadığı gibi kamu kurumları tarafından açılacak ve yaklaşık maliyeti milyar dolarları aşan ihalelerde ithal donanım ve yazılım ürünlere yasak getirilmesi de Gümrük Birliği Anlaşması çerçevesinde hukuken imkânsızdır. Kaldı ki iç piyasada üretilen bilişim teknolojisi ürünlerinin tamamı ithal girdilerin montajından oluşmaktadır.

Bu bağlamda, AB ile Gümrük Birliği Anlaşmasının yürürlükte olduğu bir ortamda 4734 sayılı Kanunun 63. maddesindeki oranı değiştirme ile üretime ve araştırma-geliştirme faaliyetlerine verilecek mali ve diğer teşvikler dışında, ithal yasakları, yüksek gümrük tarifesi vb. yollarla -üstelik çıkarılması öngörülen yönetmeliğin rekabetçi olması da öngörüldükten sonra- 4734 sayılı Kanundan ayrı usulleri öngören yönetmeliğe göre yapılacak kamu alımları yoluyla yurt içi üretimin ve katma değer artırılması, teknoloji kazanımının sağlanması, daha önce yurt içinde üretimi bulunmayan ürünlerin üretilmesi, yeni teknoloji ve ürünlere yönelik araştırma-geliştirme faaliyetlerinin sürdürülmesi ve bilgi toplumuna geçilmesi hedeflerinin gerçekleştirilmesi hukuken mümkün değildir.

Bu durumda, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okullarının bilişim teknolojisine yönelik mal ve hizmet alımı ihtiyaçlarının 4734 sayılı Kanun kapsamı dışına çıkarılmasının tek bir gerekçesi kalmaktadır: O gerekçe, 4734 sayılı Kanuna tabi olmama üzerinden, 4734 sayılı Kanuna göre yapılan ihaleleri şikâyet ve inceleme merci olan Kamu İhale Kurumu ve Kamu İhale Kurumu üzerinden de yargı denetiminden kaçırılmaktır.

4734 sayılı Kanunun 53. maddesinin (b) fıkrasında, Kamu İhale Kurumunun görevleri, 4734 sayılı Kanuna göre yapılacak ihalelerle sınırlandırılmış; 54. maddesinin birinci fıkrasında, ihale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile istekli olabileceklerin, 4734 Kanunda belirtilen şekil ve usul kurallarına uygun olmak şartıyla şikâyet ve itirazın şikâyet başvurusunda bulunabilecekleri belirtilmiş; ikinci fıkrasında, şikâyet ve itirazın şikâyet başvurularının, dava açılmadan önce tüketilmesi zorunlu idari başvuru yolları olduğu hüküm altına alınmış; 57. maddesinde ise, "Şikâyetler ile ilgili Kurum tarafından verilen nihai kararlar Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinde dava konusu edilebilir ve bu davalar öncelikle görülür" denilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okullarının bilişim teknolojisine yönelik mal ve hizmet alımı ihtiyaçlarının 4734 sayılı Kanun kapsamı dışına çıkarılarak hazırlanacak Yönetmelik hükümlerine göre temin edilmesi sayesinde, ihale

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile istekli olabilecekler, Milli Eğitim Bakanlığına şikâyet, Kamu İhale Kuruluna ise itirazın şikâyetinde bulunamayacak; şikâyetinde bulunamadığı için Kamu İhale Kurumu inceleyip karar alamayacak ve dolayısıyla Kamu İhale Kurumu kararı üzerinden yargı denetimi yapılamayacaktır. Böylece ihale-şikâyet-itirazın şikâyet-kurum kararı-yargı şeklinde işleyen hukuk yolu kapatılmış olacaktır.

Oysa idareye şikâyet, kamu İhale Kurumuna itirazın şikâyet ve Kamu İhale Kurumu incelemesi ile Kamu İhale Kurumu kararları üzerinden ihalelerin yargısal denetiminde, kamu yararı bulunduğu; kamu ihalelerinde saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, kamuoyu denetimi, kamusal ihtiyaçların zamanında ve uygun şartlarla karşılanması ve kamusal kaynakların verimli kullanılması ilkeleri üzerine kurulan kamu ihale düzeninin korunması ile kamu ihalelerinde adalet ve hakkaniyetin sağlanmasına güvence oluşturduğu için söz konusu sistem 4734 sayılı Kanunda yasalaştırılmıştır.

Anayasanın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa koyucunun da bozmayacağı temel hukuk ilkeleri ve Anayasanın bulunduğu bilincinde olan devlettir. Hukuk devleti ilkesinin öğeleri arasında yasaların kamu yararına dayanması, kuralların herkes için konulması, kamu düzeninin kurulması ve korunması amacına yönelik kurallarda adalet ve hakkaniyet ölçülerinin göz önünde tutulması gerekliliği bulunmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okullarının bilişim teknolojilerine yönelik mal ve hizmet alımı ihtiyaçlarının 4734 sayılı Kanun kapsamı dışına çıkarılarak ihalelerin idareye şikâyet, Kamu İhale Kurumuna itirazın şikâyet ve Kamu İhale Kurumu denetimine tabi olmadan yapılmasının önünü açmayı ve ihalelerin Kamu İhale Kurulu kararları üzerinden yargısal denetiminin önünün kapatılmasını amaçladığından, iptali istenen düzenlemeler kamu yararı ile örtüşmemekte ve dolayısıyla Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Öte yandan çağdaş demokrasi, kamusal denetimi öngören demokrasidir. Kamusal denetimden kaçmak, kamu kaynaklarının mevzuata uygun, etkin, verimli ve tasarruflu kullanılmasından kaçmak; savurganlıklara, usulsüzlüklere ve yolsuzluklara kapı aralamaktır.

4734 sayılı Kanunda öngörülen “idareye şikâyet, Kamu İhale Kurumuna itirazın şikâyet ve Kamu İhale Kurumu incelemesi ile Kamu İhale Kurumu kararları üzerinden ihalelerin yargısal denetiminin” ortadan kaldırılmasını amaçlayan düzenlemede kamu yararı bulunmadığı gibi “saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, kamuoyu denetimi, kamusal ihtiyaçların zamanında ve uygun şartlarla karşılanması ve kamusal kaynakların verimli kullanılması” ilkeleri üzerine kurulan kamu ihale düzeninin korunması amacına da ters düşmekte ve ayrıca kamu ihalelerinde adalet ve hakkaniyetin sağlanmasına ve yolsuzlukların önlenmesine güvence de oluşturmadığından Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine bu açılardan da aykırılık oluşturmaktadır.

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

Anayasa'nın 10. maddesinde, herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu; hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmayacağı; devlet organları ile idare makamlarının bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda oldukları kurallarına yer verilmiştir.

Bu madde ile amaçlananın mutlak eşitlik değil, hukuksal eşitlik olduğu açıktır. "Yasa önünde eşitlik" ilkesi, yasalar karşısında herkesin eşit olmasını, ayırım yapılmamasını, kimseye ayrıcalık tanınmamasını gerektirir. Durumlarındaki farklılıklar kimi kişi, kurum ve toplulukların değişik kurallara bağlı tutulmasına neden olabilirse de, bunun Anayasal eşitlik ilkesine aykırı olmaması için söz konusu değişik kuralların, kişi, kurum veya toplulukların farklılık ve özelliklerine dayanması gerekeceğinde şüphe yoktur.

Bu nedenlerle yapılan düzenleme Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğundan iptali gerekir.

13. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun" 53. maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa eklenen EK MADDE 3'teki "üst yöneticinin onayıyla 15 yıla kadar gelecek yıllara yaygın yüklemelere girişilebilir" ibaresinin Anayasa'ya aykırılığı

Yapılan düzenleme ile Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında yapılacak yazılım, donanım, dijital içerik alımı, internet erişim hizmetleri sağlanması, ağ altyapısı, Ar-Ge merkezi, veri merkezi kurulumu ve bunlara ilişkin her türlü bakım, onarım ve işletme işlerinde üst yöneticinin onayıyla 15 yıla kadar gelecek yıllara yaygın yüklemelere girişilmesi öngörülmektedir.

Anayasanın 161 inci maddesinin birinci fıkrasında, Devletin ve kamu iktisadi teşebbüsleri dışındaki kamu tüzelkişilerinin harcamalarının yıllık bütçelerle yapılacağı kurala bağlandıktan sonra üçüncü fıkrasında, Kanunun kalkınma planları ile ilgili yatırımlar veya bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetler için özel süre ve usuller koyabileceği istisnasına yer verilmiştir.

Anayasa'nın 161. maddesinin üçüncü fıkrasında sözü edilen Kanunun öngöreceği özel süre ve usuller ise 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunun "Gelecek yıllara yaygın yüklenmeler" başlıklı 28. maddesinde düzenlenmiştir.

5018 sayılı Kanunun 28. maddesinin birinci fıkrasında merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, bir mali yıl içinde tamamlanması mümkün olmayan yatırım projeleri için gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişebileceği belirtilerek temel kural ortaya konulmuş; 25.04.2007 tarihli ve 5628 sayılı Kanunun 2. maddesiyle değişik ek dördüncü fıkrasında ise, "Yılı bütçesinde ödeneği bulunması ve merkezî yönetim kapsamındaki idareler için Maliye Bakanlığının uygun görüşünün alınması kaydıyla; satın alma suretiyle edinilmesi ekonomik olmayan her türlü makine-teçhizat, cihazlar ve taşıtlar ile hava ambulansı ve yangınla mücadele amacıyla hava ve deniz araçlarının kiralanması veya finansal kiralama suretiyle temini; temizlik, yemek, koruma ve güvenlik ile personel taşıma hizmetleri, 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Kanuna göre sağlanan sabit ve ankesörlü telefon hizmetleri ile acil yardım çağruları hizmetleri ve okullara sağlanan internet erişim hizmetleri, harita, plan, proje, etüt ve müşavirlik hizmetleri, ulusal araştırma geliştirme kurumlarının süreli ve süresiz yaygın alımları, orman

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

ağaçlandırma ve amenajman işleri, kit karşılığı cihaz, aşı ve anti-serum alımı için; süresi üç yılı geçmemek, finansal kiralama suretiyle temin edileceklerde ise dört yıl olmak üzere üst yöneticinin onayıyla gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişilebilir” denilerek temel kuralın istisnasına yer verilmiştir.

Devletin ve diğer kamu tüzelkişilerinin yürütmekle yükümlü oldukları tüm kamu hizmetleri yıllık değil, süreklidir; süreklilik taşır. Kaldı ki kamu hizmetleri Anayasanın 128 inci maddesinde de belirtildiği üzere tanımı itibariyle asli ve süreklidir. Buna karşın, Anayasa'nın 161. maddesinde Devletin ve kamu iktisadi teşebbüsleri hariç diğer kamu tüzelkişilerinin yürütmekle yükümlü oldukları asli ve sürekli hizmetlerin gerektirdiği harcamaların sürekli (yıllara yaygın) bir şekilde değil, yıllık bütçelerle mali yıl içinde yapılması öngörülmüştür. Anayasa bunun istisnasını, kalkınma planları ile ilgili yatırımlar veya bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetlerle sınırlandırmıştır.

Bu bağlamda, Anayasa'da yıllara yaygın yüklenmeye girişilebilmesi için, ihtiyacın kalkınma planında yer alan ve bir mali yıl içinde tamamlanamayacak olan yatırım projeleri veya niteliği itibariyle bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetler olması gerektiği kuralı getirilmiştir.

Bu bağlamda internet erişim hizmetleri ve ağ altyapısının sağlanması sürekli bir kamu hizmeti olmakla birlikte, internet erişim hizmetleri ve ağ altyapısının sağlanması için yapılacak mal ve hizmet satın alması işleri, kalkınma planları ile ilgili yatırımlar veya bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetler kapsamında olmadığından ve yapılacak iş mal ve hizmet satın alması olduğundan, tüm mal ve hizmet satın alma işlerinde olduğu gibi ihtiyacın yıllara yaygın değil, mali yıl içinde yıllık bütçelerle karşılanması gerekir.

İnternet erişim hizmetleri ve ağ altyapısının sağlanması için yapılacak yapım işleri ise, niteliği itibariyle yapım işi olduğundan yılı içinde tamamlanamayacak nitelikte olması veya tamamlanamaması halinde yıllara yaygın hale gelir ve 5018 sayılı Kanununun 28. maddesinin birinci fıkrası kapsamında olduğundan ayrıca ek yasal düzenlemeye ve dolayısıyla 5018 sayılı Kanuna EK MADDE 3'ün eklenmesine ihtiyaç bulunmamaktadır.

Öte yandan, yıllara yaygın olmanın özellikle bilişim sektörü gibi gelişme ve yeniliklerin baş döndürücü bir hızla ilerlediği bir sektörde yapımın makul bir süresinin olması gerekir. Yıllara yaygınlığı 15 yıl süren bir internet ağ altyapısının yapımı işinde, daha ağ altyapısı hizmete girmeden kullanılan malzemeler eskir, yıpranır, çürür veya en azından kullanılan teknoloji demode olur. Dolayısıyla yapılan yatırım işlevsiz kalır. Bu bağlamda yıllara yaygın yapım işlerinde, işin en kısa sürede tamamlanarak hizmete açılması esastır ve yıllara yaygınlığa yasa ile süre konulamaz. Süresi işin yapımının tamamlanmasının öngörüldüğü tarihtir ve bu tarih yasal düzenlemeye konu oluşturmaz.

Bununla birlikte, 5018 sayılı Kanununun 28. maddesine 22.12.2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 10. maddesiyle eklenen ek dördüncü fıkrasında 25.04.2007 tarihli ve 5628 sayılı Kanununun 2. maddesiyle yapılan değişiklik sonucu, bazı kiralama ile mal ve hizmet satın alma işlerinin 3 yılı geçmemek üzere yıllara yaygın yapılabileceğine ve bunlar arasında “okullara sağlanan internet erişim hizmetleri”nin de yer aldığına ilişkin istisnai hüküm konulduğu iddiası ileri sürülebilir. Bu doğrudur. Ancak, bunun doğru olması, 5018 sayılı Kanununun 28. maddesinin ek dördüncü fıkrasındaki düzenlemelerin Anayasa'nın 161. maddesine uygun olduğu anlamına gelmediği gibi, sözü edilen ek dördüncü fıkradaki gelecek yıllara yaygın yüklenmeler, “yılı bütçesinde ödeneğinin bulunması”, “Maliye Bakanlığında uygun görüş alınması” ve

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

“süresinin üç yılı geçmemesi” gibi Anayasal bütçe tekniği ve uygulaması ile ilgili üç temel koşula bağlanmıştır.

Oysa iptali istenen madde ile FATİH Projesi kapsamında, hiç bir koşula bağlanmadan Millî Eğitim Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına, internet erişim hizmetleri ve ağ altyapısının sağlanması için mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, yapılacak ihalelerde üst yöneticinin onayıyla 15 yıla kadar gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişilmesi yetkisi verilmektedir. Bu yetkinin Anayasanın 161. maddesine aykırı olduğuna şüphe yoktur.

Anayasanın 10. maddesinde, herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu; hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmayacağı; Devlet organları ile idare makamlarının bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda oldukları kurallarına yer verilmiştir.

Bu madde ile amaçlananın mutlak eşitlik değil, hukuksal eşitlik olduğu açıktır. "Yasa önünde eşitlik" ilkesi, yasalar karşısında herkesin eşit olmasını, ayırım yapılmamasını, kimseye ayrıcalık tanınmamasını gerektirir. Durumlarındaki farklılıklar kimi kişi, kurum ve toplulukların değişik kurallara bağlı tutulmasına neden olabilirse de, bunun Anayasal eşitlik ilkesine aykırı olmaması için söz konusu değişik kuralların, kişi, kurum veya toplulukların farklılık ve özelliklerine dayanması gerekeceğinde şüphe yoktur.

İptali istenen düzenlemelerle FATİH Projesi kapsamında Millî Eğitim Bakanlığına, internet erişim hizmetleri ve ağ altyapısının sağlanması için mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, yapılacak ihalelerde üst yöneticinin onayıyla 15 yıla kadar gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişme yetkisi verilmektedir. Oysa internet erişim hizmetleri ve ağ altyapısının sağlanması için mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, interneti kamu hizmetlerinin etkin, verimli ve hızlı yürütülmesi amacıyla kullanan Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünden Nüfus İşleri Genel Müdürlüğüne, İçişleri Bakanlığında Adalet Bakanlığına, Sayıştay Başkanlığından TÜİK Başkanlığına kadar tüm kamu kurum ve kuruluşlarının ortak ihtiyacıdır. Bu bağlamda, kamu kurumlarına bilişim teknolojisi ihtiyaçlarının karşılanmasında Anayasal bir ayrıcalık takınacak ise, bunun sadece Millî Eğitim Bakanlığına ya da sadece FATİH Projesine değil, tamamına ve tüm projelere tanınması ve internet erişimi ve ağ altyapısı kuran, yenileyen, modernize eden tüm kamu kurum ve kuruluşlarına yapacakları mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde üst yöneticinin onayıyla 15 yıla kadar gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişme yetkisi verilmektedir. Aksine düzenleme, Anayasa'nın 10. maddesindeki yasa önünde eşitlik ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, Anayasa'nın 166. maddesinin üçüncü fıkrasında, kalkınma planlarının hazırlanmasına, Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanmasına, uygulanmasına, değiştirilmesine ve bütünlüğünü bozacak değişikliklerin önlenmesine ilişkin usul ve esasların kanunla düzenleneceği öngörülmüştür.

30.10.1984 tarihli ve 3067 sayılı Kalkınma Planlarının Yürüklüğe Konması ve Bütünlüğünün Korunması Hakkında Kanunun 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonlarının kendilerine havale edilen kanun tasarısı ve teklifleri ile bu tasarı ve teklifler üzerinde verilen değişiklik önermelerini, Kalkınma Planına uygunluk bakımından da inceleyecekleri ve uygun bulmadıkları takdirde reddedecekleri; (2) numaralı fıkrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Kalkınma Planıyla ilgili gördüğü tasarı

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

ve teklifleri en son olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edeceği; Kanun tasarı ve tekliflerinin, Hükümetin veya Genel Kurulun lüzum göstermesi halinde de, Plan ve Bütçe Komisyonuna havale olunacağı; (3) numaralı fıkrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunun (1) ve (2) numaralı fıkralarda belirtilen kanun tasarı ve tekliflerinden başka, kamu harcama veya gelirlerinde artış veya azalış gerektiren kanun tasarı veya tekliflerini veyahut sadece belli maddeleri bu niteliği taşıyan tasarı veya tekliflerini de inceleyeceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda açıklandığı üzere, yapılan düzenleme Anayasa'nın 10. ve 161. ve 166. maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

III. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

02/12/2016 tarih ve 6764 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile düzenlenen ve iptali istenen maddeler kanunlara ve Anayasaya aykırılık içermektedir. Anayasa Mahkemesinin yapacağı inceleme sonucunda iptal kararı verilmesi halinde bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına kadar söz konusu hükümlerin uygulanması sonradan giderilmesi güç ya da olanaksız zararlara yol açacaktır.

Öte yandan, Anayasal düzenin hukuka aykırı kural ve düzenlemelerden en kısa sürede arındırılması, hukuk devleti sayılmanın en önemli gerekleri arasında sayılmaktadır. Anayasaya aykırılıkların sürdürülmesi, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyecektir. Hukukun üstünlüğünün sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesi hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacaktır.

Bu zarar ve durumların doğmasını önlemek amacıyla, Anayasaya açıkça aykırı olan ve iptali istenen hükümlerin Anayasa Mahkemesi kararı Resmi Gazete'de yayımlanmaya kadar yürürlüklerinin de durdurulması istenerek iptal davası açılmıştır.

IV. SONUÇ VE İSTEM

02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunu'nun;

1) 6.maddesinin birinci fıkrasındaki "Maarif Müfettişleri" ibareleri "Bakanlık Maarif Müfettişleri" şeklinde" ibaresinin Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine;

2) 8.maddesi ile 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 37. Maddesinin dokuzuncu fıkrasına eklenen cümlenin Anayasa'nın 2. maddesine;

3) 9.maddesi ile değiştirilen 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 41.maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinin Anayasa'nın 2. maddesine;

4) 9.maddesi ile 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 41.maddesinin değiştirilen altıncı fıkrasındaki "Başkanlık, hizmetin gereği ve ihtiyaç halinde bu süre kaydını gözetmeden Bakanlık Maarif Müfettişleri ve Bakanlık Maarif Müfettiş Yardımcılarının görevlendirildiği çalışma merkezlerini değiştirebilir" ibaresinin Anayasa'nın 2. maddesine;

Esas Sayısı : 2017/33

Karar Sayısı : 2019/20

5) 13.maddesi ile 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen GEÇİCİ MADDE 12'nin birinci fıkrasının (b) bendindeki "Maarif Müfettişleri illerde il müdürüne" ve "il müdürünün vereceği diğer görevleri yapar" ibarelerinin Anayasa'nın 42. maddesine;

6) 13.maddesi ile 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen GEÇİCİ MADDE 12'nin ikinci fıkrasındaki "şube müdürü ve üstü kadrolarda fiilen çalışanlar ve" ibaresinin Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine;

7) 13.maddesi ile 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen GEÇİCİ MADDE 12'nin ikinci fıkrasındaki "yapılacak mülakatta başarılı olanlar" ibaresinin Anayasa'nın 2. maddesine;

8) 26.maddesi ile değiştirilen 2547 sayılı kanunun 53.maddesinin (b) fıkrasının 1, 2, 3, 4 ve 6 numaralı bentlerinde, yer alan "657 sayılı kanundaki fiillere ilave olarak" ibaresinin Anayasa'nın 2., 27. ve 130. maddelerine;

9) 29.maddesi ile 2547 sayılı kanuna eklenen 53/C maddesinin son fıkrasının Anayasa'nın 2., 5. ve 138. maddelerine;

10) 30.maddesi ile 2547 sayılı kanuna eklenen 53/Ç maddesinin (e) fıkrasının birinci cümlesinin Anayasa'nın 130.maddesine;

11) 39. Maddesi ile değiştirilen 3308 sayılı Kanununun 10. Maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin Anayasa'nın 5., 41., 42. ve 90. maddelerine;

12) 52. Maddesi ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa eklenen EK MADDE 10' un Anayasa'nın 2. maddesine;

13) 53. Maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa eklenen EK MADDE 3'deki "üst yöneticinin onayıyla 15 yıla kadar gelecek yıllara yaygın yüklemelere girişilebilir" ibaresinin Anayasa'nın 10, 161 ve 166.maddesine;

aykırı olduklarından iptallerine ve uygulanmaları halinde giderilmesi güç ya da olanaksız zarar ve durumlar olacağı için, iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine makul bir sürede görüşülerek karara bağlanmasına ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz."